

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.008/x

Belföldi hírek

budapest, 1983. május 02.

bel

h é t f ő

sb0001 4 130 mtib1001

építőtáborok másként /1. rész/

1983. május 2. - a kisz központi bizottsága az idén alapvetően új rendszerben, módszerekkel szervezi az építőtáborokat, a változásokról, a tervekről nagyistók lászló, a kisz kb építőtáborok bizottságának titkára tájékoztatta az mti munkatársát, kárpáti miklóst:

- megmaradt minden, ami jó volt, ami az építőtáborozás 25 sikeres éve alatt már hagyománnyá vált, s kiiktatjuk a gyakorlatból mindazt, ami már akadályozza, hogy e népszerű mozgalom maradéktalanul betöltse a szerepét.

- bár az eltelt 25 év alatt mindig önkéntes ifjúsági építőtáborokról beszéltünk, akadt néhány intézmény, amely furcsán értelmezte az önkéntesség elvét, valahogyan így: „önkéntes, de beszámít az egyetemi felvételibe, „önkéntes, de a négy év alatt egyszer kötelező elmenni, „önkéntes, de kötelező, mert beszámít a szakmai gyakorlati időbe, - és történtek hasonló furcsaságok. nincs szükség ilyen magyarázatokra és olyan táborozókra, akik kényszernek érzik a részvételt. az önkéntesség az építőtábori jelentkezésekre vonatkozik, ám aki jelentkezett már a munkára, annak kötelessége, hogy elmenjen és becsülettel dolgozzék.

- az új feltételek már a mozgósításnál másfajta, az eddiginél jobb előkészítést követelnek. a jelentkezéseket úgy kell megszervezni, hogy a fiatalok előzetesen megfelelő információt

kapjanak a táborozási lehetőségekről, az adott munkáról és a táborhely adottságairól, a mozgósító kisz-szervezetek feladata, hogy ezek az információk eljussanak mindenkinek. Központilag az építőtábori magazin, film, magnókazetta, katalógus készítésével és kiadásával próbáljuk megkönnyíteni a jelentkezés eldöntését, az építőtáborok szervezésekor - idén először - nem határoztuk meg központilag, hány fiataalt kell mozgósítani.

a táborozókat közvetlenül érintő feltételeket ez évtől kétoldalu szerződésben kell rögzíteni, a szerződést a mozgósító kisz-bizottság és a tábor üzemeltető vállalat, szövetkezet, intézmény köti, a két fél megállapodik a tábor létszámáról, a fiúk-lányok arányáról, a tábor időtartamáról, a táborvezetőség létszámáról, összetételéről, a táborozók felkészítésének időpontjáról, helyéről, megfogalmazzák a tábor munkarendjét, a munkanormákat, a táborozók munkaruhával, védőfelszerelésekkel való ellátását, az elhelyezési körülményeket, az étkezést, a táborozók és a táborvezetőség jutalmának összegét, a szabadidős programokat, a szerződés jelenti tehát a jövőben a táborozás alapdokumentumát, ezért szükséges, hogy tartalmát megismerjék a táborba jelentkezett diákok. /folyt. köv./ er

00.09 020583 2562

-.-

sb0002 4 130 mtib1002

építőtáborok másként /2. rész/

- megváltozik az építőtáborok szervezésének és működésének szabályzata is, a táborok szervezése szempontjából ezentul nem lesz különbség a központi, a megyei és az egyetemi-főiskolai táborok között, mindhárom formában egységes elvek alapján, kétoldalu szerződéskötés alapján kell megszervezni, lebonyolítani a táborozást, az építőtábori turnusok időtartama általában két hét, de az igények és a lehetőségek szerint lehet szervezni egyhetes és háromhetes építőtábort is.

- a táborok életének demokratizmusát erősítő intézkedés, hogy a táborvezetőségekben a felnőtt vezetőségi tagok mellett diákok is részt vesznek, bővül a táboritanács jogköre is: dönt a tábor jutalmazási alapjának felhasználásáról, a táborgyűlés összehívásáról; egyetértési joga van fegyelmi ügyekben, a táborrend, az ellátás kérdéseiben, a kiváló brigádok számának meghatározásában.

- ez évtől megszűnik az utazási utalvány, természetesen az építőtáborba - és onnan vissza - az utazás továbbra is ingyenes marad, csak a korábbinál jóval kevesebb adminisztrációval, utazásra

ugyanis az építőtábori megbízólevél jogosít, amelyet nem kell az állomáson pecsételtetni, csak a kalauz kérésére felmutatni.

- az építőtábori ösztönzési, jutalmazási lehetőségek az idén a tavalyinak megfelelően alakulnak, országos átlagban a jutalmazási alap táborozónként, munkanaponként 31 forint lesz, a jobb szerződéskötésekkel, munkaszervezéssel szeretnénk elérni, hogy az országos átlagteljesítmény az idén elérje - naponként és személyenként - a 100 forintot, ebből az idén is 50 forintot vonhatnak le az üzemeltetők ellátásra, a 31 forinton felül fennmaradó 19 forintos összeget, azaz a táborozók napi bruttó átlagkeresetének mintegy 20 százalékát diákcélokra fordítjuk, fontos, hogy a táborozók konkrétan megtudják, ismerjék: ezt az összeget hol, mire hasznosítják majd.

- míg tavaly 68 ezer, az idén már 74 ezer fiataalt kértek az állami gazdaságok, termelőszövetkezetek, különféle vállalatok, a fiatalok 80 százaléka a mezőgazdaságban, a többiek az iparban tevékenykednek majd.

- az építőtáborokban újra megjelenik az építőtábori butik, amelyben a táborozók önköltséges áron vásárolhatnak divatos ruhákat, nadrágokat, szoknyákat, újra látogatják majd a táborokat színészek, művészek, zenészek, közkezdelt együttesek: reméljük, mindenkire kellemes tábori élmények várnak - mondta befejezésül nagyistók
lászló. /mti/
i km/er ag kz

00.09 020583 2457

-.-

sb0003 4 150 mtib1003 /közönségszolgálat/

vám szabályok - 1983

1983. május 2. - közeleg az idegenforgalmi szezon; a vám- és devizarendelkezések ugyan nem sokat változtak az elmúlt években, az utazási szezon kezdete előtt mégis érdemes feleleveníteni, mit kell tudni azoknak a magyar turistáknak, akik kilépnek az országból.

a külföldre utazó magyar állampolgárok engedély nélkül vihetnek ki az országból az időjárásnak megfelelő személyes használati tárgyakat, ruhaneműket, saját ékszerüket, két fényképezőgépet, egy-egy hordozható híradástechnikai készüléket, írógépet, gyerekocsit, sátrat és egyéb kempingfelszerelést, ugyancsak engedély nélkül vihető ki egy kerékpár, egy 5 és fél méternél nem hosszabb kenu, vagy kajak, két teniszütő, és több más hasonló cikk.

minden magyar állampolgár 5 kilo élelmiszert vihet külföldre, ezen belül - a konzerveket is beleértve - 2 kiló lehet a husárú. a kivihető kávé mennyisége 10 deka őrölt állapotban, a cigarettáé 200 darab, szivaré 50 darab. dohányból 200 gramm, borból 2 liter, egyéb szeszesitalból 1 liter vihető ki. a dohányárú és szeszesitalok kivitelére 16 éven aluliak nem jogosultak. a gépkocsival utazók územanyagot csak az autó gyárilag beépített územanyagtartályában vihetnek, póttartályban, kamrában nem.

ajándékként devizajogszabályaink a kiutazó magyar állampolgárok részére személyenként 1000 forint belföldi fogyasztói árat meg nem haladó összértékű cikk kivitelét engedélyezik. nem vihető azonban ajándékként külföldre arany, platina, ezüst és ezekből készült tárgyak, muzeális értékek, bélyegek, valamint néhány fajta élelmiszer és háztartási vegyiacikk, főként azok, amelyek import alapanyagból készülnek.

noha most már több éves gond, hogy a határállomásokról például budapestre csak több száz forint értékű benzinnel lehet eljutni, a magyar turisták továbbra is személyenként mindössze 200 forintot vihetnek ki az országból érmékben, vagy legfeljebb 50 forintos bankjegyekben. ha az utasnak hazafelé forintra van szüksége, kifelé menet a vámhivatalnál letétbe helyezheti a 200 forintot meghaladó összeget, s hazautazás után - ötezer forint összegig - bármely otp-fióknál felveheti. a kiviteli engedéllyel fedezett valután kívül a magyar állampolgárok külföldi fizetőeszközből személyenként kétezer forint értékűt tarthatnak engedély nélkül a birtokukban, s vihetnek ki kiutazásuk során külföldre, a környező országok közül azonban csak ausztriába és jugoszláviába. /mti/ mg/mi/er jf kz

00.10 020583 2442

-. -

sb0004 4 130 mtib1004

szófia napok budapesten

1983. május 2. - május 9 és 14. között szófia napokat rendeznek budapesten. az eseményre fővárosunkba érkezik szófia város vezetőinek politikai delegációja. budapestre várják a szófia városi szakszervezeti tanács, a dimitrovi kommunista ifjusági szövetség szófia bizottsága és a bolgár hazafias front szófia bizottsága delegációját, valamint számos neves művészt, operaénekeseket,

balettáncosokat, hangszeres szólólistákat, kamaraegyütteseket. a szófia napok alkalmából politikai nagygyűlést rendeznek május 10-én a patak István művelődési központban. másnap felavatják az új dimitrov-szobrot, melyet szófia városa ajándékozott budapestnek. a programban szerepel több, képzőművészeti és ipari kiállítás, művészeti gálaestek, sportvetélkedők. /mti/ ag/er kz

00.11 020583 0797

-. -

sb0005 4 160 mtib1005

korszerűbb intézményekbe kerülnek a bölcsődés gyerekek kőbányán

1983. május 2. - az utóbbi években kőbányán jelentősen csökkent a bölcsődés korú kisgyermekek száma. így több tanácsi és üzemi fenntartású bölcsődében jóval kevesebb gyermeket foglalkoztatnak, mint amennyire ezeknek az intézményeknek a befogadóképessége lehetőséget adna. ugyanakkor rossz műszaki állapotú épületekben is működnek még bölcsődék a városrészen. ezért a x. kerületi tanács végrehajtó bizottsága határozatot hozott a korszerűtlen körülmények között működő fokos utca 39. és a keresztesi utca 6/a. szám alatti 50, illetve 26 helyes tanácsi, valamint a gergely utca 110-ben és a szállás utca 8-ban működő 30, illetve 25 helyes bölcsőde bezárásáról. az érintett gyermekeket - május elsejétől - korszerű bölcsődékben helyezik el. a felszabaduló munkaerőt ugyancsak foglalkoztatni tudják.

a tanács végrehajtó bizottsága hozzájárult ahhoz, hogy módosítsák a fékon vállalat halom utca 11/b. szám alatti bölcsődéjének nyitva tartását. eszerint - mivel a szülők nem igénylik a gyermekek éjszakai elhelyezését - három műszak helyett naponta 12 órát tart nyitva a gyermekintézmény. a műszakváltással összefüggésben több apróság foglalkoztatására nyílik lehetőség, ezért a bölcsőde helyeinek számát 20-ról 31-re emelik. /mti/ na/kö/er bc kz

00.11 020583 1324

-. -

sb0006 4 150 mtib1006

új műszer az atomki-ból - felhasználás: az iparban, gyógyászatban

1983. május 2. - a magyar tudományos akadémia debreceni atommagkutató intézetében végzett alapkutatásokhoz különféle vákuumtechnikai berendezésekre is szükség van. kifejlesztésük során a debreceni kutatók eljutottak oda, hogy a vákuumrendszerek jellemzésére, minősítésére már nem volt elegendő a légritkított térben lévő gázok mennyiségének megállapítása, vizsgálniuk kellett ezek összetételét is. a mérésre - a debreceni biogal gyógyszergyárral és a budapesti műszaki egyetemmel együttműködve - ugynevezett kvadrupól tömegspektrométert konstruáltak az intézetben, amely a kutatások mellett széles körben alkalmazható a gyakorlatban is.

elsőként egy orvosi munkában hasznosítható gázelemző típusát készítették el. e berendezéssel - amelyet már sorozatban gyárt a medicor - öt gázkoncentráció-változást mérhetnek egyidőben és folyamatosan az orvosok. a berendezés működtetése teljesen automatikus, kezelése nem igényel különösebb szakképzettséget.

a kvadrupól készülékekkel folytatott vérgázelemző vizsgálatok vezettek el egy ipari szempontból jelentős probléma, a folyadékokban levő gázok mérésének a megoldásához. ezzel a módszerrel - a kvadrupól tömegspektrométer egyik változatával - vizsgálják a biogal gyógyszergyárban az antibiotikum-gyártásánál használt ferment leveket. a tapasztalatok alapján a gázösszetétel szabályozásával hatékonyabbá tehető a fermentációs folyamat. az atomki kutatói jelenleg a berendezés korszerűsítésével és méréshatárának kiterjesztésével foglalkoznak: még ebben az évben megoldják a tömegspektrométer mikroprocesszoros vezérlését. ily módon arra is lehetőség nyílik, hogy a berendezést, a termelési folyamatok szabályozására beprogramozott számítógéppel kapcsolják össze.

az intézetben kifejlesztettek egy kvadrupól tömegspektrométerrel működő, nagy érzékenységű szivárgásvizsgáló készüléket is, amelyet jó hatásokkal használnak az építőiparban a hőtávvezetékek speciális alkatrészeinek vizsgálatánál.

számos gázelemző berendezés készült különböző hazai és külföldi kutatóintézetek és vállalatok részére, s kifejlesztették a berendezés olyan műszerkombinációit is, amelyek az agyvizsgálatok új lehetőségeit nyújtják a kutatóknak. /mti/

tár/éva/s az kz

00.12 020583 2293

-.-

sb0007 4 150 mtib1007

iskolázzák az oltványokat

1983. május 2. - a letenyei, a nagykanizsai és a zalaszentgróti fogyasztási szövetkezetek által összefogott szőlőoltványkészítő szakcsoportok az idén is mintegy két és fél millió szőlőoltványt állítanak elő. az értékesítést az áfész-ek szervezik, s a zalai szőlőoltvány - a nemes olaszrizling és a különböző csemegefajták - jelentős részét exportálják. a melegen hajatott vesszőket ezekben a napokban iskolázzák, ültetik ki a szabadba, ahol az oltvány a gondos ápolás eredményeként megerősödik; ősszel már szedni lehet, telepíteni. /mti/

tóa/kné/s az kz

00.12 020583 0599

-.-

sb0008 4 150 mtib1008

vadkacsatelepek

1983. május 2. - vadkacsatelepeket hoztak létre a zalai vadásztársaságok a megye mesterséges tavain, víztározóin. a mesterségesen keltetett, s eddig zárt tartással nevelt törzsállományt - többszáz viziszárnyast - zalalövő térségében a zéli tavakra, pókaszepteknél a dabronyi tavakra és a nagykanizsa közelében levő halastavak környékére telepítették. a vadkacsák az új környezetet hamarosan megszokták, aminek az a legbiztosabb jele, hogy máris költenek. /mti/

tóa/kné/s az kz

00.13 020583 0511

-.-

sb0009 4 150 mtib1009

háziagos rekonstrukció - automatásorok a százhuszonöt éves szegedi gyufagyárban

1983. május 2. - jubileumot ünnepel a szegedi gyufagyár: jogelődjét, az első szegedi vegytani gyufagyárat százhuszonöt évvel ezelőtt, 1858-ban alapították. akkor a két munkateremben - a kénégetőben és a csomagolóban - csupán hat férfi, tizenkét nő és tíz gyermek dolgozott, aztán, hogy az idők során tűz, robbanás és a nagy árvíz döntötte romba az üzemet, mindannyiszor újjáépítették, s mindig nagyobbra.

az utóbbi esztendőben a gyár műszaki dolgozói, karbantartó szocialista brigádjai saját erőből korszerűsítették a gyárat. nem egészen egy évtized alatt ötven millió forint értékben tizennyolc automata, félautomata gépsort, berendezést készítettek, amelyek mindegyikéért devizát kellett volna kiadni; ilyen a gyufafejlesztő, a doboztöltő, továbbá a családgyufa készítő automata, az idén gyufaszál válogató automatát, továbbá olyan berendezéseket szerelnek föl, amelyekkel gáztűzhely begyújtó, hosszúságú gyufákat készíthetnek majd tömegesen. mindez négytíz millió forintba kerül, ám, ha nem háziagosan készítik el ezeket a berendezéseket, husz millió forint értékű devizát kellene kiadni a beruházásra.

az év végéig - a néhány évvel ezelőtti létszám felével háromszázötven millió doboz gyufát készítenek szegeden. /mti/

dob/f/s az kz

00.13 020583 1349

-.-

sb0010 4 150 mtib1010

megduplázott borsodi víz

1983. május 2. - a borsodsziráki és az edelényi tsz társulást hozott létre a szénsavval dúsított borsodi víz palackozására. edelényi üzemükben új, nagy teljesítményű gépsort szereltek föl, s ezen havonta kétezer hektoliter ásványvizet töltenek fél literes üvegekbe.

a borsodi vizet több mint egy évtizede „fedezték fel”, az edelényi bányüzemben, azok a bányászok, akik a földalatti vágatban feltörő vizet fogyasztották figyeltek föl rá, hogy javult az

étvágyuk, megszűntek gyomorpanaszuk. a vizsgálatok kiderítették, hogy a különböző ásványi sókat tartalmazó víz egyensúlyban tartja a gyomorsavtermelést. ezután kezdték meg palackozását, amire először a borsodi szénbányák, majd pedig a borsodi sörgyár vállalkozott. az utóbbi adta át most e tevékenységet a két szövetkezet által létrehozott társulásnak, amely megkészszerzte a korábbi termelést, a sörgyár pedig - amellet, hogy a borsodi víz áruba bocsátásáról továbbra is gondoskodik - felszabaduló töltősorain több sört és üdítőitalt palackozhat. /mti/

kör/szn/s az kz

00.14 020583 1075

-.-

sb0011 4 150 mtib1011

ultrahangos rágcsálóriasztó

1983. május 2. - ultrahangos rágcsálóriasztó készüléket szerkesztettek a mezőturi magyar-mongol barátság tsz szakemberek. a készülék az ultrahangra igen érzékeny állatok elleni védekezésre alkalmas, csaknem 85 decibeles, emberi füllel nem érzékelhető ultrahangot bocsát ki, és ezzel menekülésre készíti az egereket, patkányokat, illetve zárt helyiségben megzavarja a rágcsálók táplálkozását, szaporodását, s végülis elpusztítja őket.

a készüléket elsősorban olyan élelmiszerraktárakban és feldolgozóknak, takarmányraktárakban, malmokban célszerű használni, ahol nem szabad méreggel védekezni; egy készülék 250 négyzetméternyi területet mentesít a rágcsálóktól. elektronikája magyar alkatrészekből áll, csupán az ultrahangszóró importáru. a próbaként legyártott tíz készülék kísérletei igazolták a várakozásokat; mivel ilyen szerkezetet hazánkban még nem gyártottak, a tsz az újdonság szabadalmazását kérte. /mti/

end/kné/s az kz

00.15 020583 0982

-.-

sb0012 4 130 mtib1012

munkában a balatoni kotróhajók

1983. május 2. - a jó idő beköszöntével ismét megjelentek a balatoni vízügyi kirendeltség kotróhajói a balaton délnyugati csücskében, hogy folytassák az iszapcsapdák kialakítását a zala folyó torkolatvidékén. a tavaly kezdet munkáinak során több mint egymillió köbméter iszapot távolítanak el a partmenti sávban a tófenékről, átlagosan egy méter vastag üledékeket nyomnak ki a kotróhajók szivattyúi. így készül el a több száz méter hosszú és kétszáz méter széles árok, a csapda, amiben lerakodik majd a keszthelyi-öböl áramló vizének iszapja és a zala folyó által szállított hordalékanyag nagy része. ezt később kotrással távolítják el a csapdából, vele lápos területeket töltenek fel. /mti/

tóa/kné/s az kz

00.15 020583 0753

-.-

sb0013 4 160 mtib1013 /közönségszolgálat/

kulturális programok a balaton déli partján

1983. május 2. - a magyar tenger déli partján az idei szezonban is változatos kulturális program várja a nyaralókat. a rendezvények sorát május 3-án nyitja a siófoki nyári színházi esték első bemutatója: a nyiregyházi móríc zsigmond színház társulata lép közönség elé shaw pygmalionjával. a további előadásokon - július végéig - a budapesti nemzeti színház, a békéscsabai, a debreceni és a pécsi színházak produkcióit láthatják a nézők.

május 28-29-én lesz siófokon a balatoni évadnyitó dalosünnep. a zenei rendezvények soraiból kiemelkedik a már hagyományos kőröshegyi műemléktemplomi hangversenysorozat, a koncerteket június 24-e és augusztus 26 között tartják péntek esténként; külföldi szereplőket is várnak: az osztrák szimfonikusokat, balatonbogláron régi muzsika kertje címmel rendeznek koncerteket, hangversenyek színhelye lesz a balatonszemesi postamúzeum is. siófokon mutatkozik be a finnországi testvérváros, oulu vegyeskórusa. jazz koncerteket szerveznek siófokon, boglárlellén, fonyódon, balatonkeresztúron, balatonföldváron, balatonfegyvesen és szántópusztán, három alkalommal pedig „uszik”, majd az előadás: hajófedélzet a koncertpódium.

a tervek szerint június 26-án lép föl siófokon a fülöp-szigetek népi együttese, s ugyanitt július 24-én egy kanadai táncegyüttes is. a folklórprogramok között szerepel továbbá a siófoki balaton táncegyüttes, a kaposvári somogy táncegyüttes, a kisz központi művészegetyüttese, a budapest táncegyüttes, az állami népi együttes fellépése.

a szántópusztai szabadtéri műemlékmajorban - a siótour idegenforgalmi és kulturális központjában kutyabemutatók és vásárok, lovasversenyek lesznek. július 23-24-én kerül sor a már hagyományos jakab-napi bucsura, augusztus 21-én pedig a nemzetiségi folklórtalálkozóra.

a gyermekekről sem feledkeznek meg: a déli part szinte valamennyi nagyobb üdülőterületén lévő szabadtéri színpadán, strandjain gyermekműsorokat tart az állami bábszínház. siófokon, a kulturális központban minden strandolásra alkalmatlan napon játszóházat, filmvetítést, táncházat és vetélkedőket rendeznek. /mti/

káp/hné/s az kz

00.16 020583 2174

-.-

sb0014 4 150 mtib1014 /közönségszolgálat/

entz béla könyve: változó balaton

1983. május 2. - mind több magyar mondhatja el már, hogy látta a balatont, felment a badacsonyi kisfaludy-házba stb. de hányan ismerik vajon a balatoni táj kialakulásának történetét, a tó és környéke élővilágát, tudják-e mik azok a tanuhegyek és a szerkövek? ezekre is választ ad entz bélának a mezőgazdasági kiadónál most megjelent változó balaton - élet a vízben és a parton című könyve.

entz béla híres balaton-kutató család tagja, a tihanyi biológiai kutató intézet munkatársa elkötelezett szerelmese a tónak. könyvében igen élvezetesen ismerteti számos alig vagy félig ismert tényt a tóról és környékéről. mik a kecskekörmök, milyen volt a téli halászat a jégen, mely állatok tisztítják a vizet, miért kell télen levágni a nádast? ilyen és hasonló érdekességek tudhatók meg a kiadványból, amelyet minden balaton rajongónak, azaz minden honfitársunknak ajánl a kiadó. /mti/

kf/s bam kz

00.16 020583 0947

sb0015 4 150 mtib1015 /közönségszolgálat/

miről ír az ipari forma

1983. május 2. - a formatervezési kiállítások tömeghatásáról ír egyebek között a magyar kereskedelmi kamara lapja, az ipari forma most megjelent száma, amely beszámol a formatervezési központ bemutatótermének új terveiről is.

a fényes adolf teremben megrendezett iparművészeti kiállításorozat tanulságait összegező írás megemlíti: a sok-sok szép termék többnyire csak a kiállításokon látható, a boltokban alig.

bemutatja a lap barna gyula belsőépítész munkáját, amellyel - igen eredeti és egyszerű, ezért könnyen megvalósítható ötlettel - elnyerte a svájci voluma kiállítási segédeszközök gyártó cég pályázatának első díját. gazdag képriportban számol be a lap az állami formatervezési díjjal kitüntetett legújabb osztrák termékekről, és beszámol a fogyasztók tanácsa terveiről is. /mti/

kf/s bam kz
00.17 020583 0855

.-.

sb0016 1 130 mtib1016

kádár jános május elsejei nyilatkozata

1983. május 2. - a szerkesztőségek rendelkezésére bocsájtjuk kádár jános elvtárs május 1-i nyilatkozatát, kérjük a tegnapi kiadott anyagot figyelmen kívül hagyni.

X X X

kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára a budapesti dolgozók május elsejei felvonulásán nyilatkozatot adott:

- számomra ez a budapesti május elseje nagy élmény. úgy gondolom, hogy mindenki érzi ezt, aki részt vesz ezen a felvonuláson, vagy a televízió képernyőjén nézi. ez egy politikus, népi és - hozzátehetem - családi jellegű felvonulás, hiszen láthatják: itt vannak a felnőtt dolgozók; közöttük nagyon idős asszonyokat és férfiakat is lehet látni; alig típegő gyerekeket hoztak el a családfők és karonülőket is, ez nagyszerű dolog, azt gondolom, hogy az elmúlt két-három hét fontos politikai eseményeinek ez egy rendkívül szép és megfelelő tetőzése. élve az alkalommal és lehetőséggel: innen köszöntöm a budapesti felvonulás résztvevőit, az országban másutt felvonulókat, a május elsejét ünneplő munkásosztályunkat, szövetkezeti parasztságunkat, értelmiségünket, egész dolgozó népünket. külön üdvözlöm a megérdemelten kitüntetett vállalatok dolgozóit, az ország minden termelő egységében példát mutató, kiváló dolgozókat és mindazon honfitársunkat, akik becsülettel eleget tesznek vállalt kötelezettségüknek, és így részesei az országépítésnek.

- azért is örülök ennek a láthatóan és érezhetően nagyon jól sikerült idei május elsejei felvonulásnak, mert ebből szövetségeseink, barátaink, vagy akár kritikussaink is láthatják és érezhetik: amit mondunk, az nemcsak szó, hanem a valóság. szocializmust építő népünk egységes, összeforrott és eltökélt arra, hogy minden nehézséggel szembeszáll és eredményesen folytatja a szocialista társadalom építését, népünk boldogulásának egyetlen igaz útját.

- megragadva az alkalmat, honfitársaim nevében is üdvözetemet küldöm szövetségeseinknek: a szovjet népnek, a varsói szerződés, a kgst keretében velünk együttműködőknek, minden szocialista ország dolgozó népének és a kapitalista világban élő és harcoló haladó embereknek. mindazoknak, akik a társadalmi haladás útját kívánják járni, akik a népek, nemzetek önálló, szabad fejlődésének hívei, és végül mindazoknak - ide sorolva a kapitalista társadalom politikai

H'

tényezőinek józan elemeit is -, akik megértik azt, hogy az emberiségnek csak egyetlen útja van: a béke és a különböző társadalmi rendszerű országok békés egymás mellett élésének útja. /folyt.köv./

ag/mm/s/gw

09.05 020583 2542

--

sb0017 1 130 mtib1017

kádár jános május elsejei nyilatkozata /2. rész/

- azzal szeretném ezt az országhatárainkon tulra is szóló üdvözlétet befejezni: láthatják, érzékelhetik, hogy pártunk, kormányunk, a magyar népköztársaság szocializmust építő népe mindenkor tisztességes küzdőtársa mindazoknak, akik a világon bárhol az emberiség haladásáért és napjaink legfontosabb ügyéért, a béke megtartásáért, a tartós békéért küzdenek. azt kívánjuk, hogy a társadalmi rendszerek harcát a történelem döntse el. azt kívánjuk, hogy a különböző társadalmi berendezkedésű országok találják meg azt az utat, amelyen együttműködhetnek az emberiség érdekében, például a kölcsönös haszonnal járó, gyümölcsöző kereskedelemben, a kulturális és személyes kapcsolatok építésében. más út nincs, mert a fokozott fegyverkezés - ha nem állítjuk meg - a világ valamennyi népére elviselhetetlen terheket ró, és súlyos veszélybe sodorhatja az emberiséget.

- én, a szocializmust építő magyar nép fia, aki meggyőződése szerint kommunista vagyok, bizom abban, hogy felülkerekedik a becsületos szándék. az emberiség egy békés perspektíváért harcol, és ez a biztosíték arra, hogy nyugodtan nézhet a jövőbe.

- a központi bizottság és a magam nevében szívből köszöntöm május elsejét ünneplő népünket, helytállást, sikert kívánok mindannyiuknak - fejezte be nyilatkozatát kádár jános. /mti/

t ag/mm/s bc

09.25 020583 1421

H

--

sb0018 4 130 mtib1018

Levonták az állami zászlót

1983. május 2. - hétfőn reggel budapesten, a kossuth lajos téren katonai tiszteletadás közepette levonták az állami zászlót, amely május elseje, a nemzetközi munkásmozgalom ünnepe tiszteletére lengett a parlament előtt.

ugyancsak katonai tiszteletadással vonták le a magyar nemzeti lobogót és a munkásmozgalom vörös zászlaját a gellérthegyi felszabadulási emlékműnél. /mti/

t/kj/er bc ie

09.44 0205830437

--

sb0019 4 130 mtib1019

hazaérkezett a magyar ipu küldöttsége

1983. május 2. - az interparlamentáris unió helsinki tavaszi ülészakáról hazaérkezett barcs sándor, az interparlamentáris unió magyar csoportjának elnöke és darvasi istván az unió végrehajtó bizottságának tagja. /mti/

ka/ag/gw ie

09.45 020583 0287

H

--

sb0020 4 150 mtib1020

méhes lajos svédországba utazott

1983. május 2. - méhes lajos ipari miniszter thage peterson svéd ipari miniszter meghívására hétfőn hivatalos látogatásra svédországba utazott. stockholmban tárgyalást folytat vendéglátójával a két ország ipari kapcsolatainak időszerű kérdéseiről, az együttműködés elmélyítésének további lehetőségeiről. találkozik mats hellström külkereskedelmi miniszterrel is. svédországi tartózkodása során felkeres több olyan vállalatot, amellyel hazánknak sokrétű ipari és kereskedelmi kapcsolata alakult ki. /mti/

mm/er bam ie

09.46 020583 0566

--

sb0021 4 130 mtib1022

kormánydelegáció utazott genfbe

1983. május 2. - schultheisz emil egészségügyi miniszter vezetésével kormányküldöttség utazott genfbe, hogy részt vegyen az egészségügyi világszervezet 36. közgyűlésén. /mti/

me/ka/ag/gw ie

09.52 020583 0241

H

--

sb0022 4 180 mtib1025

új tv-adó győrrött

1983. május 2. - elkészült a 4 kilowattos tv-adó győrrött, és hétfőn megkezdődtek a két hétig tartó üzemi próbák. az adó a 8-as csatornán a magyar televízió 1-es programját sugározza. a végleges üzembehelyezés után győrrött és környékén sokkal jobbak lesznek a vételi viszonyok. eddig a kép kabhegyről jutott el a városba és környékére.

az új tv-adó berendezéseit a 95 méter magas rádiótoronyra szerelték fel. a berendezések hazaiak. a győri lakóépületek, intézmények központi antennáit a próbaüzem után állítják át az új adóra. a városban és közvetlen környékén szobaantennával is vehető lesz a tv 1-es programja. /mti/

cser/sza/kö ká ie
10.57 020583 0676

--

sb0023 4 130 mtib1026

közlekedési balesetek /1. rész/

1983. május 2. - a hét végén az ország területén összesen 105 sérüléssel közúti közlekedési baleset történt. a balesetek közül 14 halálos, 45 súlyos és 46 könnyű sérüléssel volt.

x x x

solt külterületén varga mihály 29 éves budapesti esztergályos személygépkocsijával az uttesten megcsuszott, és az árokba szaladt. a baleset következtében varga a kórházban meghalt, két utasa könnyű sérülést szenvedett.

gyula külterületén balog magdolna 25 éves mezőhegyesi pénztáros személygépkocsival letért az uttestről, és az árokba borult. a baleset következtében a gépkocsi utasai közül balog jános 51 éves mezőhegyesi autószerelő a kórházban meghalt. egy utas súlyos, balog magdolna és még egy utas könnyű sérülést szenvedett.

dunakeszin kijosky ferenc 62 éves budapesti nyugdíjas személygépkocsijával elütötte mézáros jánosné 80 éves nyugdíjas, helyi lakost, aki a helyszínen meghalt. a vizsgálat eddigi adatai szerint a személygépkocsi vezetője nem a látási viszonyoknak megfelelő sebességgel vezetett, vezetői engedélyét bevonták.

H

a somogy megyei vizváron toka jános 31 raktáros, helyi lakos motorkerékpárjával az uttesten felborult, és olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy a helyszínen meghalt.

szabolcs megyében, gacsály külterületén bencze miklós 19 éves helyi tsz-tag motorkerékpárjával nekiütközött egy erőgépnak, amelyet bakk jános 34 éves erőgépvezető, gacsályi lakos vezetett. a baleset következtében bencze miklós súlyosan megsérült, utasa, szender zsuzsanna 16 éves tanuló, méhtelki lakos a kórházban meghalt. a vizsgálat eddigi adatai szerint a vezetői engedéllyel nem rendelkező bencze ittás állapotban, nem a látási viszonyoknak megfelelő sebességgel, bakk pedig kivilágítatlan erőgéppel közlekedett.

tolna megyében, öcsény külterületén horváth istván 33 éves gépkocsivezető, decsi lakos személygépkocsijával elütötte a segédmotoros kerékpárja mellett álló kovács lászló 41 éves vadőr, decsi lakost, aki a helyszínen meghalt. a vizsgálat eddigi adatai szerint horváth ittás állapotban, nem a látási viszonyoknak megfelelő sebességgel vezetett. a rendőrség vezetői engedélyét bevonta.

/folyt. köv./ er

11.01 020583 2221

--

sb0024 4 130 mtib1027

közlekedési balesetek /2. rész/

győr megyében, maglóca belterületén kustor péter 19 éves lakatos, barbacci lakos személygépkocsijával az uttestről kisodródott, és egy ház falának ütközött. kustor a helyszínen meghalt, egy utasa súlyos, három pedig könnyű sérülést szenvedett.

kisbér külterületén egy személygépkocsi elütötte szalai istvánné 63 éves kisbéri nyugdíjast, aki a helyszínen meghalt. szalainé a már féktávolságon belül lévő személygépkocsi elé lépett.

somogyjád külterületén egy személygépkocsi elütötte fejes jános 52 éves tsz-tag, eddei lakos kerékpárost, aki a helyszínen meghalt. a balesetet az okozta, hogy fejes megsértette az elsőbbségi szabályt.

martfű külterületén koczi róbert 26 éves beteghordó, szolnoki lakos egy lopott személygépkocsival az uttestről kisodródott, és egy kilométerkőnek ütközött. koczi a helyszínen meghalt, egy utasa súlyos sérülést szenvedett.

H

x x x

budapesten a ix., soroksári ut és hámán kató utca kereszteződésénél tilos jelzésen haladt át az uttesten molnár jános 52 éves daruvizsgáló, budapesti lakos, és egy 2-es villamos elütötte. molnár sérülésébe a helyszínen belehalt.

a xvii., pesti ut és rózsaszál utca kereszteződésénél deák istván ottó 50 éves budapesti művezető személygépkocsijával áttért a menetirány szerinti bal oldalra, ott nekiütközött egy álló személygépkocsinak, majd továbbhaladva elütötte az uttesten fekvő szücs ernő istván 56 éves mezőturi kőművest, aki a helyszínen meghalt. a baleset körülményeinek tisztázására a rendőrség szakértő bevonásával eljárást indított. /mti/

pá/er ie

11.03 020583 1626

--

sb0025 4 150 mtib1028 /közönségszolgálat/

szolgáltató iroda a magánépítkezőknek

1983. május 2. - szolgáltató iroda nyílt hétfőn szombathelyen a magánlakásépítkezők segítésére. az iroda ingyenes tájékoztatást ad az építkezőknek a telekvásárlásról, a tartós használatbavételi lehetőségekről, a tippstervekről, az építési anyagok beszerzéséről, a szabad építőipari és fuvarozási kapacitásokról, megfelelő térítés ellenében típus-, illetve ajánlott tervek ad, közvetíti a magántervezőt, intézi a telekkialakítást, bonyolítja az építési, bontási, engedélyezési eljárást. elvállalja otp-hitelügyek intézését, meghatározza, hogy az építkezéshez miből, mennyi anyag szükséges, betont, építőanyagokat szállít az ügyfél megrendelésére. vállalkozik ezenkívül munkagépek, építőipari szerszámok, eszközök kölcsönzésére is. /mti/

Lér/mné/er ká ie

11.25 020583 0810

H

--

sb0026 4 170 mtib1029 /közönségszolgálat/

kiránduló hajó a tiszán

1983. május 2. - ismét megindította tiszai sétahajó-járatát a tiszatour szolnok megyei idegenforgalmi hivatal. a szolgálatba állított hortobágy vízibuszon százötven személy kényelmesen utazhat. utvonalát úgy állították össze, hogy utasai megismerkedhessenek a regényes tiszavidékkel, a sok alföldi festőt meghihető tájakkal.

a vízibusz minden vasárnap, illetve szerdán tizsakürt érintésével szolnok és tizsakécske között közlekedik. az utasok tizsakürtön megtekinthetik az ország egyik legszebb arborétumát, tizsakécskén pedig kitűnő lehetőség kínálkozik strandolásra. hétfőn és pénteken szolnokról a városiak egyik régi kirándulóhelyére, tizsapüspökibe viszi utasait a járat. szombatonként kisköre a vízibusz végcélja. /mti/

end/kné/kö ká ie
11.25 020583 0790

--

sb0027 4 160 mtib1030

régis tanácsházából könyvtár

1983. május 2. - új könyvtárat nyitottak hétfőn jászapáti nagyközségben. a hazafias népfrent nemzeti zászlajával kitüntetett településen a régis tanásháza épületét alakították át erre a célra társadalmi munkával és az országos közművelődési tanács támogatásával. az új könyvtár alapterülete több mint háromszorosa a réginek, s 42 ezer kötetet helyeztek el benne. az olvasók szabadpolcos rendszerben válogathatnak a művek között. az épületben külön gyermek-olvasóterem és zenei terem is helyet kapott. /mti/

end/kné/kö ká ie
11.39 020583 0567

#

--

sb0028 4 130 mtib1031

az oszo elnökének látogatása

1983. május 2. - tapasztalatcsere-látogatásra hétfőn hazánkba érkezett a magyar honvédelmi szövetség bolgár testvérszervezetének, a honvédelmi együttműködés szervezetének /oszo/ küldöttsége. a delegációt georgi kosztov vezérőrnagy, az oszo központi tanácsának elnöke vezeti. a küldöttséget a repülőtéren kiss lajos vezérőrnagy, az mhsz főtitkára fogadta. /mti/

ka/er ag ie

11.52 020583 0418

--

sb0029 4 150 mtib1032

aranyat érő esők

1983. május 2. - május első munkanapja aranyat érő csapadékkal köszöntött be országszerte, felüldítve a szomszédos határt. mezőgazdasági szakemberek szerint a legjobbkor érkezett az „égi áldás”, mivel már szárba szökkennek az őszi gabonák: az árpa és a rozs. csongrád megyében az éltető nedvesség 10.000 hektárnyi napraforgó és a több mint 70.000 hektáron földbe került kukorica magjának kelését gyorsította meg.

az esőt a legjobban a cukorrépa-ültetvények igényelték, mert a korábbi aszályos hetekben sok helyen egyenetlenül csirázott, kelt ki a mag. a hódmezővásárhelyi vörös csillag tsz területén például 200 hektáron újból kellett vetni a magját.

használt a csapadék azért is, mert fokozza a földekre kijuttatott gyomirtószer hatását. /mti/

tób/f/ká/gw ie

12.20 020583 0806

#

--

sb0030 4 180 mtib1033 /közönségszolgálat/

időjárásjelentés /1. rész/

1983. május 2. - a meteorológiai intézet jelenti hétfőn, 12 órakor:

változékony idő

európa legnagyobb részén változékony, csapadékos az időjárás. az elmúlt napokban kontinensünk északi, északkeleti részét és a nyugati partvidéket hideg levegő árasztotta el. éjszaka sokfelé esett az eső a brit-szigeteken, a németalföldön, valamint a szovjetunió európai területén. a német-lengyel-síkság fölött kialakult ciklon hatására nyugat-európa felől hűvös levegő érte el az alpok és a kárpátok vidékét, gyakori záporokat, zivatarokat okozott. a felhő- és csapadékszóna csak lassanként hagyja el országunkat.

hazánkban vasárnap a dunántul nagy részén 5, 8, máshol 7, 11 órán át sütött a nap. a délnyugati, nyugati szél sok helyen erős, több helyen viharos volt. a délutáni óráktól eleinte szórványosan, később sokfelé keletkezett zápor, zivatar, néhány helyen jégeső is esett. a lehullott csapadék mennyisége többfelé elérte az 5, 10, helyenként a 11, 16, néhány helyen a 17, 19 mm-t, de kiskunfélegyházán 23 mm-t mértek. vasárnap a hőmérséklet csúcspontja borsod vidékén 20, 23, máshol 24, 30 fok között alakult. hétfő hajnalra általában 8, 14 fokig hűlt le a levegő. ma délelőtt a délnyugati megyékben közepesen, máshol erősen felhős volt az ég, és több helyről jelentettek esőt, záport, szegedről zivatart. a nyugati, északnyugati szél sok helyen erős, helyenként viharos volt. a hőmérséklet 11 órakor az ország területén 12, 19 fok között váltakozott.

budapest belterületén vasárnap a hőmérséklet napi középértéke 20,6 fok volt, a százéves átlagnál 6,6 fokkal magasabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 13 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 1003 mb² erősen emelkedik.

a balaton vizének hőmérséklete 11 órakor siófoknál 17 fok volt.

várható időjárás az ország területén keddtől estig:

többször lesz erősen felhős az ég. ismétlődő záporok, helyenként zivatar is várható. a többfelé erős, néhol viharos nyugati szél holnapra mérséklődik, és inkább már csak keleten várható erős széllelkések.

a legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet általában 3, 8, a legmagasabb nappali hőmérséklet kedden 14 és 19 fok között alakul.

/folyt. köv./ kö
12.50 020583 2302

sb0031 4 180 mtib1034 /közönségszolgálat/

időjárásjelentés /2. rész/

előrejelzés budapestre keddtől reggelig:

csak időnként szakad föl kissé a felhőzet. ismétlődő zápor várható. a nyugati szél az esti órákig még többször lesz viharos.

a hőmérséklet 21 órakor 12, kedden hajnalban 7 fok körül valószínű.

távolabbi kilátások szerdától szombatig:

a szél keleten is mérséklődik. a többórás napsütés hatására a nappali felmelegedés fokozatosan erősödik.

a legalacsonyabb hajnali hőmérséklet eleinte 4, 8, majd 6, 11 fok között várható. a legmagasabb nappali hőmérséklet eleinte 15, 20, majd általában kevéssel 20 fok fölött.

jelentős mennyiségű /legalább napi 5 mm/ csapadék az ország területének 10 százalékán várható. /mti/

a duna budapestnél 375 cm, a víz hőmérséklete 15.2 fok. /mti/

kö
12.55 020583 0910

sb0032 4 180 mtib1035

a mém közleménye

1983. május 2. - a mém állategészségügyi és élelmiszerhigiéniai főosztálya felhívja a méheikkel vándorolni szándékozó méhészek figyelmét, hogy a iv. 15. -i állapot szerint nyulós költésrothadás miatt az alábbi helyeken van zárlat:

baranya megye: turony és pécs; bács megye: fülöpháza, kecel, soltvadkert és kecskemét; békés megye: nagyszénás, ecsegfalva és vésztő; borsod megye: muhi, csermely, tokaj, mezőkövesd, miskolc i., ii. és iii. kerület; fejér megye: nagyvenyim és rácalmás; hajdu megye: kaba; heves megye: bélapátfalva és szilvásvár; pest megye: pécel, valkó, mende és uri; somogy megye: tab és nagyatád; szabolcs megye: penyige, tiszacsécse, tiszakanyár, ófehértó, demecser, nagyhalász, nagypazony és jánd; tolna megye: németkér; zala megye: resznek, rédics és lenti; budapest és viii. kerület.

i.

a felsorolt helyek zárlatának esetleges megszűnéséről felvilágosítást a területileg illetékes állategészségügyi és élelmiszerellenőrző állomások tudnak adni.

a zárlat alatt álló helyekre és a légcsőatkakór elleni védekezés következtében győr-sopron, vas és zala megyék az osztrák, illetőleg jugoszláv határral érintkező 10 km-es övezetében vándorolni tilos.
/mti/

jf/jf/mz sn

14.04 020583 1234

-. -

sb0033 4 130 mtib1036

sajtótájékoztató a béke és barátsági hónapról

1983. május 2. - a béke és barátsági hónap programjáról tartott sajtótájékoztatót sarkadi nagy barna, az országos béketanács főtitkára hétfőn a hazafias népfront székházában. elmondta, hogy az immár hagyományos eseménysorozat nyitányaként pénteken kibővített ülést rendez az országos béketanács, amelyen áttekintik a hazai és a nemzetközi békemozgalom időszerei kérdéseit. ekkor alakul meg - pozsgay imrének, a hazafias népfront főtitkárának vezetésével - a prágai béke-világtalálkozót előkészítő nemzeti bizottság is. a társadalom szinte minden rétegének képviselőiből álló munkacsoport feladata az lesz, hogy hozzájáruljon a júniusi világtalálkozó minél alaposabb előkészítéséhez.

a nagyszabású hazai program május 9-én folytatódik: a mom székházában béke-nagygyűlésen emlékeznek meg a hitleri fasizmus felett aratott győzelemről. május 10-én oroszlanban elméleti konferencián vitatják meg, mit is lehet tenni a leszerelési folyamat kibontakoztatásáért, az emberiséget fenyegető veszélyek elhárításáért.

a főtitkár a továbbiakban arról szólt, hogy - a hazafias népfront megyei bizottságainak bevonásával - szerte az országban fórumokat, ankétokat rendeznek, amelyek résztvevői kifejezhetik a magyar nép cselekvő békevágyát. ebben az időszakban számos külföldi békedelegáció is megfordul hazánkban, hogy a tárgyalások eredményeképpen még kedvezőbb feltételek jöhessenek létre a további nemzetközi békemozgalmi együttműködéshez. a tervek szerint osztrák-magyar béke-találkozó lesz sopronban, ezzel is demonstrálva a két nép közötti barátságot. az eseménysorozat keretében papi békegyűléseket is tartanak.

H

a sajtóértekezleten gönci jános, a kisz budapesti bizottságának titkára a május 7-1, szombati békefesztiválról adott tájékoztatást. elmondta, hogy ezen a napon három helyen rendeznek fórumot a tanulóifjúság számára, s ezeken közösen megvitathatják, hogy mit tehet és mit tesz a magyar ifjúság a békéért. a kora délutáni órákban békemenet vonul majd végig budapest utcáin. a fiatalok a széna térről a margitszigetre mennek, ahol gazdag kulturális program várja őket. ugyanezen a napon debrecenben későeste fáklyás békefelvonulást tartanak. /mti/

gi/pá/ag/mz sn

14.22 020583 2250

-. -

sb0034 4 130 mtib1037

ndk-beli vöröskeresztes küldöttség érkezett hazánkba

1983. május 2. - a magyar vöröskereszt meghívására hétfőn budapestre érkezett az ndk német vöröskeresztjének küldöttsége dr. siegfried akkermann professzornak, a nemzeti társaság elnökének vezetésével. /mti/

pá/ag/mz sn

14.31 020583 0291

-. -

sb0035 4 180 mtib1038 /közönségszolgálat/

a fővinform jelenti

1983. május 2. - megváltozott a roosevelt tér forgalmi rendje. a kétirányú forgalmat az ujonnan elkészült szállodák felőli utpályára terelték, itt az autók egy-egy sávban haladhatnak. a másik utpályát építés miatt lezárták. a 2-es autóbussz ismét régi utvonalán közlekedik, de a roosevelt tér helyett a hild téren állnak meg a buszok. az ideiglenes forgalmi változás előre láthatóan a hónap végéig tart.

H

bel

- 26 -

1983.05.02.

az 50-es jelzésű éjszakai villamosok helyett autóbuszok járnak a vonal teljes hosszában a május 3-ról 4-re virradó éjszaka.

nem közlekednek a kompok soroksár, molnár sziget és csepel, hollandi ut között május 3-án reggel 8 órától délután 4 óráig, és május 5-én délután 2 és 4 óra között. a személyforgalom zavartalanságát kishajókkal biztosítják. /mti/

an/ag/mz sn

14.32 020583 0820

-. -

sb0036 4 130 mtib1039

magyar oktatófilmek külföldön

1983. május 2. - a csehszlovák televízió, valamint a lengyel film polski vállalat megvásárolta a „mátyás király könyvtára”, a „falusi hétköznapi”, „városi hétköznapi”, és a „templomok és kolostorok”, című oktatófilmeket. a középiskolai történelemtanítást segítő filmek az országos oktatástechnikai központ megbízásából készültek a mafilm népszerű- és tudományos oktatófilm stúdiójában. /mti/

pá/ag/mz sn

14.33 020583 0460

-. -

bel

- 27 -

1983.05.02.

sb0037 4 130 mtib1041

hétszáz éves bódvaszilás

1983. május 2. - a bódvaszilás község femállásának hétszázadik évfordulója alkalmából rendezett ünnepségsorozatot hétfőn nyitották meg a borsod megyei településen. szilas, a mai bódvaszilás nevét egy 1283. május 2-án kelt királyi oklevél említette először. a jubileumi ünnepségen megemlékeztek arról, hogy a község az utóbbi években 50 személyes óvodával, orvosi rendelővel gyarapodott, bővítették az iskolát, új abc-áruházat építettek. /mti/

kör/er st sn

14.41 020583 0498

-. -

sb0038 4 130 mtib1042

tűz a belvárosban

1983. május 2. - szombaton budapesten, az v., kossuth Lajos utcában a kéziszővők szövetkezetének üzletében és raktárában tűz keletkezett. a lángokban jelentős mennyiségű áru és sok, értékes berendezési tárgy megsemmisült. a tüzet a helyszínre vonult tűzoltóegységek rövid idő alatt eloltották, az eset körülményeit szakértők bevonásával vizsgálják. /mti/ (tűz)

mm/k/cs/mz sn

14.45 020583 0405

-. -

sb0039 4 180 mtib1043

mini centrum oroszlányban

1983. május 2. - fióközletet nyitott hétfőn oroszlányban a centrum áruház. az esemény érdekessége, hogy egy háromszintes családi házat bérelt ki a tatabányai áruház a szomszédos városban, mégpedig úgy, hogy a ház továbbra is ugyanott lakó tulajdonosai lettek az áruház alkalmazottai. hatvan négyzetméteren rendezkedtek be az árusításra, s ugyanekkora térségben alakították ki a raktárat. az új üzletet a most épülő kisz-lakótelepen nyitották meg, s a helyi igényekhez igazodva elsősorban építőanyagokat, lakberendezési tárgyakat, napi iparcikket árusítanak. /mti/

ráb/wné/kö kz sn
14.46 020583 0625

-.-

sb0040 4 150 mtib1044

új akna épül a mecseki szénmedencében

1983. május 2. - fontos állomásához érkezett hétfőn a kocszolható mecseki fekete kőszén bányászatának fejlesztését szolgáló liászprogram megvalósítása: elkezdődött a pécs bányászati István III-as akna mélyítése. az első ünnepélyes csákányvágást mérei Emil, a mecseki szénbányák vezérigazgatója ejtette a leendő akna középpontjában, majd - az aknamélyítő bődön ezt követő felavatása után - feldübörögtek a gépek, és elkezdődött a több évig tartó munka.

a csaknem hétszázhetven millió forintos költséggel megépülő új mecseki akna a régi István I-es és II-es akna körül biztonsági okból megmaradt huszonhét millió tonnányira becsült szén lefejtésének és pécs bányászati vállalatok újabb fél évszázados folyamatos széntermelésének alapfeltételeit teremti meg. a mecseki szénbányák legmélyebb és legnagyobb átmérőjű aknája a tervek szerint az évtized végére készül el, s azután naponta három és félezer, évente egymillió tonna szenet szállít a napszintre. nemcsak méreteit, hanem építési módszerét és felszerelését tekintve is a legkorszerűbbek közé tartozik majd. ha készítői eléri az 50 méteres mélységet, akkor a szénbányászati célokot szolgáló végleges aknatornyot is felépítik, s már annak segítségével folytatják a kilencszázharminchárom méter mély és nyolc méter átmérőjű hatalmas kut mélyítését. /mti/

kász/bné/er kz sn

14.47 020583 1373

-.-

sb0041 4 150 mtib1045

centrum kisáruház hajdunánáson

1983. május 2. - centrum kisáruház adtak át rendeltetésének hétfőn hajdunánáson. a város főterén álló százéves épületben egy régi üzlethelyiséget alakított át erre a célra a városi töváll. a 450 négyzetméter alapterületű kisáruházban a nyitás napján 7,5 millió forintos árukészlet várta a vásárlókat. /mti/

14.50 020583 0373

sb0042 4 160 mtib1046

együttműködés a pécsi és a bayreuthi egyetem között

1983. május 2. - együttműködési megállapodást kötött a pécsi Janus Pannonius tudományegyetem és az NSZK-beli Bayreuthi tudományegyetem. az erről szóló okmányt hétfőn írta alá pécsen a két felsőoktatási intézmény vezetője: dr. földvári József rektor és dr. Klaus Dieter Wolffelnök. a magyar és az NSZK-beli egyetem közötti szakmai kapcsolatok négy évvel ezelőtt jöttek létre a Bayreuthi professzorok kezdeményezésére, s elsősorban az oktatók cseréjére terjedt ki. az együttműködés mindkét fél számára gyümölcsözőnek bizonyult, ezért döntött úgy a két egyetem vezetősége, hogy írásban is rögzítik a kapcsolatukat. a megállapodás szerint mindenképp a jogtudomány és a közgazdaságtudomány oktatásának cseréjét szervezik meg, s megteremtik a közös kutatások lehetőségét is. rendszeresen kicserélik tudományos eredményeiket, meghívják egymást tudományos konferenciákra. a későbbiekben elősegítik a hallgatók és a hallgatócsoportok kölcsönös látogatását is. /mti/

igó/bné/kz/mz sn

14.55 020583 1051

a csoportból műszaki háttérrel rendelkező szakemberek egyikeként a kiváló minőségű technikai eszközök fejlesztésében egyre fontosabb szerepet játszó számítástechnika szakembereinek tanácskozási ülést és felmérést szerveztek a csoportban. az ülést a csoport vezetője, a szakemberek és a vállalatok képviselői tartották. az ülést a vállalatok és a szakemberek közötti együttműködés elősegítésére tartották. az ülést a vállalatok és a szakemberek közötti együttműködés elősegítésére tartották. az ülést a vállalatok és a szakemberek közötti együttműködés elősegítésére tartották.

sb0043 4 170 mtib1047

megnyiták az üdülőtanyák

1983. május 2. - hétfőn megnyiták a bács-kiskun megyei üdülőtanyák. így most már a télen is működőkkel együtt összesen 24 lakott és szállóvá átalakított tanya várja a hazai és a külföldi turistákat. a lakottakban a házigazda rendezte be vendégfogadásra a tiszta szobát, s ő gondoskodik a nyaralók ellátásáról is. a lakatlan, az ugynevezett kulcsos tanyák bérlői igényelhetnek háttaslovt, fogatot, kérhetnek ellátást, de gondoskodhatnak saját maguk is az ételükről. a szállás és az egyéb szolgáltatás ára naponként és személyenként 250 forint. a külföldiek közül leginkább az nszk-beli német turisták kedvelik a magányos tanyákat. az érdeklődők a kecskeméti pusztatouristnál válogathatnak a tanyák közül, s vehetik át a kulcsot, /mti/

László/bné/kö kz sn
14.57 020583 0798

sb0044 4 150 mtib1048

műszaki hónap csongrád megyében

1983. május 2. - hétfőn szegeden megnyitották a xxiii. csongrád megyei műszaki hónapot. több mint száz ankét, kiállítás és egyéb rendezvény szerepel a programjában. megnyitóján juhász ádám ipari államtitkár a műszaki haladás, a verseny- és az exportképesség összefüggéseiről tartott előadást. mint a többi között elmondta; vállalatok nagy erőfeszítéseket tesznek, hogy akár csak néhány százalékkal is javítsák a termelékenységüket és az önköltségi mutatókat. ugyanakkor szinte természetesen vesznek, ha a nem elég körülmények, a külföldi körülményeket nem mérlegelő eladás miatt esetenként akár 20-30 százalékos veszteséget szenvednek. e tények arra figyelmeztetnek, hogy vállalatok sokkal kevésbé értenek a kulturált értékesítéshez, mint jó minőségű áruk megtermeléséhez. el kell érniük, hogy a piackutatást, az értékesítést hazánkban is alkotómunkának tekintsék, s ne csak a termelésben, az értékesítés terén is a nemzetközi összehasonlítás legyen a mérvadó.

a csongrádi műszaki hónap további programjában szerepel egyebek között a kisvállalkozók tapasztalatcseréje, a megye iparában egyre fontosabb szerepet játszó számítástechnika szakembereinek tanácskozási, ujtatók és feltalálók ankétja, s eszmecsere tartanak azoknak a vállalatoknak a szakemberei, amelyek hitelt vettek igénybe energiateljesítményük racionalizálásához.

a műszaki hónap alkalmából hétfőn a szegedi technikai házában megnyitott a fiatal csongrád megyei iparművészek kollektív kiállítása is. ezen szőnyeget, textil faliképeket, kerámiákat és térplasztikákat láthat a közönség. /mti/
dob/er kz sn

14.59 020583 1621

-.-

sb0045 4 150 mtib1049 /közönségszolgálat/

selyemszaküzlet a bécsi uton

1983. április 2. - saját termékeinek kiskereskedelmi értékesítésére selyemszaküzletet nyitott hétfőn bécsi uti központi telepén a magyar selyemipar vállalat. egy középkori, védett műemlék-malom épületet - amelyet korábban raktározásra használtak - alakították át szakbolttá; a 300 négyzetméternyi, kétszintes eladótérben a vállalat teljes termékkáláját kínálják. mintegy 150 féle terméket árúsítanak a különböző selyemszövetektől a nyakkendőig. csak bélésanyagból például csaknem 25 féle színű kapható, amely általában a kiskereskedelmi üzlethálózatban egy helyen soha nem található meg.

a vállalat a szaküzletet piackutatási célra is felhasználja, kis tételekben ott hozzák forgalomba a gyártmányfejlesztési újdonságokat. a szaküzlet nagy előnye, hogy az igényeknek megfelelően közvetlenül a gyár közvetlen raktárából töltik fel polcokat, ha valami elfogy, fél órán belül pótolják, vagy két napon belül a gyárban elkészítik a szükséges mennyiséget. /mti/
os/tr/er bam sn

15.11 020583 1024

-.-

sb0046 4 150 mtib1050

nemzetközi orvostechnikai konferencia budapesten

1983. május 2. - nemzetközi orvostechnikai konferencia kezdődött hétfőn budapesten 15 ország csaknem 200 szakemberének részvételével az átrium hyatt szállóban.

a tanácskozáson - amelyet az ensz európai gazdasági bizottsága rendezett - rabi béla ipari minisztériumi államtitkár elmondotta, hogy az orvostechnika gyors fejlődése megköveteli az országok önálló erőfeszítéseinek összehangolását, az erők koncentrációját, magyarországnak az egészségügy terén jelentősek a hagyományai. orvostechnikai ipara a népgazdaság egyik legdinamikusabban fejlődő ágazata, a medicor termékeinek mintegy háromnegyed részét exportálja, tevékenyen részt vállalva az orvostechnikában kibontakozó nemzetközi együttműködésből. a gyártmányok műszaki színvonala nemzetközi viszonylatban is az élenjárók közé tartozik, s hazánk piaci részesedés alapján az európai rangsor hatodik-hetedik helyét foglalja el, az orvostechnikával foglalkozó hazai szakemberek mindig törekedtek arra, hogy új és korszerű termékeket fejlesszenek ki, az alaputatások, a termékfejlesztés és a gyártás-korszerűsítés során egyaránt ügyeltek a folyamatos innovációra, eddig elért eredményeikről beszámolnak a tanácskozáson, ahol lehetőség lesz arra is, hogy kicseréljék véleményüket külföldi kollégáikkal.

hutás imre egészségügyi miniszterhelyettes a magyar közegészségügyről szólva elmondotta, hogy hazánkban 1975 óta minden állampolgár ingyenes orvosi ellátásban részesül, ennek keretében az orvosok évente mintegy százmillió vizsgálatot végeznek, a kórházi beutalások száma is meghaladja a kétmilliót, az egészségügyi ellátás feltételeinek biztosításában nagy szerepet vállalt a hazai orvostechnikai ipar, ezzel együtt nélkülözhetetlen a nemzetközi együttműködés.

a megnyitót követően a konferencia részvevői szekcióüléseken folytatták a tanácskozást, a nemzetközi konferencia az orvostechnikai ipar fejlesztésére és kereskedelmére vonatkozó ajánlások elfogadásával május 6-án fejezi be munkáját. /mti/

pf/tr/kö bam sn
15.12 020583 2054

4

-.-

sb0047 4 150 mtib1051

a székesfehérvári tanács ülése - művelődési és szociális helyzet az ikarusban

1983. május 2. - a hazai autóbuzsgyártás több, mint felét lebonyolító székesfehérvári ikarus gyár dolgozóinak művelődési, egészségügyi és szociális helyzetét vitatta meg hétfői ülésén székesfehérvár városi tanácsa.

mint a testület megállapította: a nagyüzemekben példamutató módon oldották meg a több, mint négyezer dolgozó egészségügyi ellátását. korszerű, magasfokon műszerezett orvosi rendelőkben belgyógyászati, sebészeti, fogászati, nőgyógyászati szakrendelést, valamint fizikot erápiás kezelést nyújtanak. a gyár dolgozóinak gyógyítását öt főfoglalkozásu, 3 részmunkaidős orvos, valamint 17 egészségügyi alkalmazott látja el. mentőszolgálat is működik. a dolgozók egészségét védik a különböző alkalmassági vizsgálatok, s a rendszeres szűrővizsgálatok. nagy fontosságot tulajdonítanak a gyáron belüli rehabilitációnak. külön munkahelyeket hoztak létre a munkaképességükben ideiglenesen csökkent dolgozók és a terhes anyák részére, s tervezik egy rehabilitációs műhely kialakítását is a foglalkozási betegségekben szenvedők, a baleseti sérültek, s a csökkent munkaképességű dolgozók munkába állítása érdekében.

a gyári dolgozók kicsinyeinek elhelyezéséről kétszáz személyes korszerű óvodában és negyven személyes bölcsődében gondoskodnak. évente 50-60 dolgozót juttatnak lakáshoz, korszerű munkásszállót tartanak fenn, s nyolc garzonlakást biztosítanak a pályakezdő fiataloknak. a szakmunkástanulók oktatásának korszerűsítésére újabb három tanműhelyt adnak át szeptemberre.

mivel a gyárnak kiterjedt szervizhálózata van az érdekelt országokban, dolgozói részére nyelvtanfolyamokat szervezett, amelyeken évente 160-180-an vesznek részt. /mti/

dáv/fné/ká/mz sn

15.14 020583 1779

-.-

sb0048 4 160 mtib1052

magyar-svéd zenei együttműködési megállapodás

1983. május 2. - a nemzetközi koncertigazgatóság és a svéd rikskonserter vezetői hétfőn együttműködési megállapodást írtak alá magyar, illetve svéd szólolisták és együttesek cseréjéről, a szerződés értelmében megkülönböztetett figyelmet fordítanak a kiemelkedő tehetségű fiatal muzsikusok szerepeltetésére, támogatják a jeunesses musicales tevékenységét, és kölcsönösen segítik kortárs művek bemutatását, a svéd partner az interkoncert kérésére zsűritagokat, illetve pályázókat küld egyebek közt az interfórumra, a bartók-szemináriumra és a budapesti nemzetközi zenei versenyekre.
/mti/

dal/pá/ag/mz sn

15.27 020583 0665

-.-

sb0049 4 130 mtib1053

osztályülések az akadémián /1. rész/

1983. május 2. - a magyar tudományos akadémián hétfőn megkezdődött az akadémia ideai közgyűlését megelőző osztályülések háromnapos sorozata.

az első napon „hagyományos és új a magyar szellemi életben,„ címmel a nyelv- és irodalomtudományok, a filozófiai és történettudományok, valamint a gazdaság- és jogtudományok osztálya együttes ülést tartott.

megnyitó előadásában kulcsár kálmán, a magyar tudományos akadémia főtitkár-helyettese egyebek között rámutatott: a magyar társadalom racionalizálódásának és érettségének mutatója, hogy tudatosan kíván szembenézni saját történetével, fejlődésének jellegzetességeivel, csak így válhat történelmünk feltárása mai helyzetünket is megértető, cselekvésünket irányító erővé, ugyanakkor nem küszöbölhetjük ki a nekünk nem tetsző elemeket multunkból, a mult kulturájának jelenléte és elemeinek tudatos felhasználása olyan kutatómunkát igényel, amelynek közvetlen társadalmi haszna aligha vitatható, és a nemzeti tudat fejlődése szempontjából felbecsülhetetlen jelentőségű. a hagyomány és az új viszonya a magyar szellemi életben olyan kérdés, amelynek elemzése a magyar tudományos akadémiának a multbeli sajátosságai és a jelenben betöltött szerepe folytán egyaránt fontos kötelessége - mondotta kulcsár kálmán.

ezt követően az irodalomtudomány, az építészet, a néprajz, a nyelvtudomány, a régészet, a történettudomány, a művészettörténet, a zenetudomány, a pszichológia és a neveléstudomány tudósai a hagyományos és új kérdésköréről a szakterületükön kialakult gondolatokat ismertették. /folyt. köv./

jgy/mi/kö bam sn
15.29 020583 1627

-.-

sb0050 4 130 mtib1054

osztályülések az akadémián /2. rész/

a magyar drámáról szóló előadásban bizonyították, hogy az a többi műfajokkal egyenértékű rangot ért el.

a magyar irodalom korszakváltásáról elhangzott beszámoló megállapította: a költészet „egyeduralma,„ megtört, mind nagyobb teret nyer a széppróza, megszűnt a népi-urbánus ellentét is, de helyébe irodalmi-poetikai széttagoltság került, amely az írói teremtőerő minősége szerint tesz különbségeket a különféle törekvések között, az avantgarde soha nem tapasztalt mértékben hódít tért, segítve ugyan az igazi tehetségeket, de kedvezve az epigonoknak is.

a kortárs magyar építészzel foglalkozó előadás azt elemezte: milyen jellegzetes magyar építészeti hagyományok vannak, s azok mennyiben mutatkoznak meg sajátos stílusban.

a néprajztudományt képviselő előadásban a magyar népművészet fogalmának változásairól, ennek történetéről esett szó.

a nyelvtörténeti előadásban idézett, a szókinccs módosulását tükröző példák mellett elhangzott, hogy újabban felfigyelnek összetettebb jelenségekre is, amelyek nyelvünk dramatikai szerkezetét érintik. ezek közé tartozik, hogy a nyelvjárási formák behatolnak a köznyelvbe, s terjednek a rövid, gazdaságos, takarékos nyelvi fordulatok.

a zenei anyanyelv változásait ismertető előadás kiemelte: a társadalmi fordulat a szegényparasztság életmódjának átalakítását is magával hozta. ez a fordulat kiszabadította népzeneinket a szűkebb közösség kötelékéből, s az új magyar műzenét megtermékenyítve beépült a tágabb zenei életfolyamatba. /folyt. köv./

jgy/mi/kö bam sn
15.40 020583 1585

-.-

sb0051 4 130 mtib1055

osztályülések az akadémián /3. rész/

a történetírás hagyományának és megújulásának példáit idéző előadásban szintén korszakváltozásról esett szó, felsorakoztatva annak bizonyítékait.

a hagyomány és újítás kérdéskörében az irodalomtudománnyal foglalkozó előadás a tudományágzat történeti jellegét elemezte.

a régészeti előadás a tradicionális és az új módszerek ötvöződéséről tájékoztatót.

a művészettörténet hagyományairól és újításairól szóló előadás rámutatott: nincs értelme olyan kísérletnek, amely a tudományág hagyományos kereteit kétségbe vonja. jelenleg a tudomány szak aktuális megújulási tendenciái a művelődéstörténeti tudományágzatok együttműködésének irányába hatnak.

a magyar nyelvtudomány a két világháború között elméleti téren a nemzetközi összehasonlításban fáziskésésbe került. a tudományág ezt az elmaradását az utóbbi évtizedekben megszüntette - összegezte a témával foglalkozó előadás. a pszichológia haladása nem új jelensége, hanem új összefüggések feltárásában mérhető - fejeződött ki a hagyomány és az új viszonylagosságát érzékeltető előadásban.

a neveléstudományban rendezetlen a hagyományos és az új viszonya - hangzott el a tudományos ülés előadásait bezáró felszólalásban. a hazai viszonyok között a továbbhaladás fontos feltétele a pedagógia tudományjellegének tisztázása, a neveléstudomány önmegértésének és önértékelésének erősítése, valamint a társadalomtudományok részéről az a felismerés, hogy a nevelés egy-egy területének a maguk eszközeivel való megvilágítása - bármily fontos legyen is önmagában - még nem a nevelés tudománya.

a három osztály együttes ülése kedden folytatja munkáját.
/folyt.köv./

jgy/mm/bc/mz

15.41 020583 1708

-.-

sb0052 4 150 mtib1056

osztályülések az akadémián /4. rész/

a műszaki tudományok osztálya ülésének résztvevői a távközlés, távinformatika és a kommunikációs infrastruktúra aktuális kérdéseit vitatták meg. e téma áttekintését időszerűvé teszi az is, hogy az ENSZ 1983-at a hírközlés világévének hirdette meg. ebből az alkalomból világszerte megvitatják a hírközlés fejlesztésének társadalmi és gazdasági jelentőségét, távlatait, az egyes országok sajátos problémáit.

vámos tiber ^{ka)}adémikus előadásában hangsúlyozta: az információ nem önmagában és önmagáért van, hanem átfogja a társadalom minden területét, hatással van annak csaknem valamennyi szektorára. hazánk információs kultúrája a korábbi évek helytelen szemlélete eredményeként viszonylag elmaradott, szakadék van a technikai lehetőségek és a társadalmi gondolkodás között. kommunikációs rendszerünk fejletlensége hátráltatja a munka- és szervezési kultúra haladását, nem egyszer nehezíti az állampolgárok ügyintézését. vámos tiber rámutatott, hogy az információs rendszer, a technológia fejlesztése még gazdasági gondjaink közepette is a leggyorsabban megtérülő beruházás. ennek elmaradása már az egészen közeli jövőben is nehezítheti a társadalom fejlődését és a gazdaság működését.

valter ferenc, a posta vezérigazgató-helyettese a hazai távközlés helyzetéről szólva elmondta, hogy az elmúlt években elért fejlődés ellenére a távbeszélő szolgáltatás még elmarad az igényektől. az ellátottság 55-60 százalékos, csaknem kétezer település nem kap folyamatos telefonellátást. a meglévő állomások - számuk 655 ezer - rendkívül zsúfoltak, 1982-ben csaknem 885 millió helyi és 96.5 millió helyközi beszélgetést bonyolítottak le. több mint háromszázezren várakoznak telefonra - átlagosan tíz esztendeig. a posta terveiben szerepel, hogy a jelenleg 2.5 százalékos növekedési ütemet megduplázzák, növeljék a megbízhatóságot. kiterjesztik a rádiótelefonok hálózatát, s a jelenlegi számítógép adatátviteli hálózatot az ezredfordulóig tizszeresére bővítik.

a hazai elektronikai ipar helyzetéről köteles zoltán ipari miniszterhelyettes szólt. elmondta, hogy több mint 130 ezer ember dolgozik ebben az iparágban, gépipar termelésének 25 százalékát adják. az 1981-ben elkezdődött alkatrész-program hatására fejlődésnek indult az alkatrészgyártás, s ma már, a korábbi évekkel ellentétben, kisebb mértékben akadályozza az elektronikai és elektrotechnikai berendezések előállítását. /folyt. köv./

ni/ka/kö bam sn
15.47 020583 2462

-.-

sb0053 4 150 mtib1057

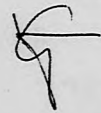
osztályülések az akadémián /5. rész/

a jövőben az ipar nagyobb figyelmet fordít a rendszertechnikai fejlesztésre, és a hazai felhasználói igények mind magasabb színvonalu kielégítésére törekszik. az osztályülésen a továbbiakban speciális hiradástechikai, elektrotechnikai eljárásokról, berendezésekről adtak ismertetést a kutatók.

a biológiai tudományok osztályának ülésén az állati magatartás-vizsgálatokról és azok gyakorlati felhasználásáról hangzottak el előadások. a tudósok úgy tartják, hogy a hatvanas évek genetikai megújulása után a magatartás-kutatás napjaink nagyjelentőségű biológiai forradalma. a kutatások átalakították az állati magatartásról alkotott képet, új eszközöket adtak a gyógyításhoz, s az állattenyésztésben és az állati kártevők elleni védekezésben. a magatartás genetika haszna nemcsak az, hogy segít megismerni az állati - és végső soron az emberi - viselkedés biológiai tényezőit, hanem az is, hogy a kutatás keretében kidolgozott módszereket a gyakorlati állattenyésztésben is hasznosíthatják. egy ilyen módszer: a ponty-nemesítésnél olyan hibrideket hoztak létre, amelyekből 20-40 százalékkal több utód származik, mint az eddigi legjobb fajtáktól. jó eredményeket értek el a kutatók a kártevők viselkedésének megfigyelésében is; hasznos tapasztalatokat szereztek, amelyeket a növényvédelemben alkalmaznak.

a föld- és bányászati tudományok osztályának ülésén a föld dinamikájának kutatásairól adtak számot a tudósok. előadások hangzottak el a föld belső szerkezetéről, összefüggésben a dinamikai mozgásokkal, a geodéziai mérési módszerekről, a hazai földrengés vizsgálatról. szó volt az ár-apály kutatás legújabb eredményeiről is. /mti/

ni/ka/kö bam sn
15.52 020583 1709

-.-

sb0054 4 150 mtib1058 /közönségszolgálat/

kép-, ékszer- és hangszeraukción

1983. május 2. - a bizományi áruház vállalat május 17-én, 18-án és 19-én rendezti tavaszi nagy aukciósorozatát, kép-, ékszer- és hangszerárverését. az aukció anyagával előzetesen május 7-től 15-ig kiállításon ismerkedhet meg a közönség a mom csörsz utcai művelődési központjában.

a képaución 280 festményre licitálhatnak az érdeklődők. az ékszeraukción 86 tárgy, köztük néhány szépívű remek darab kerül, és 43 hangszert árvereznek el. /mti/

kf/bam/mz sn

15.52 020583 0512

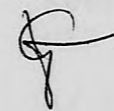
sb0055 4 160 mtib1059 /közönségszolgálat/

terráriumi állatok tartása

1983. május 2. - az érdi művelődési központban május 4-én délután 5 órakor diavetítéses élménybeszámolót tart afrikai gyűjtőexpedíciókról zilahy ferenc főpreparátor. előadásának kiegészítéseként kápolnási béla, a belvárosi akvárium tulajdonosa szaktanácsokat ad terraristáknak a kétélűek és hüllők megfelelő tartásáról. /mti/

kf/pá/kö bam sn

15.54 020583 0386

-.-

sb0056 4 150 mtib1060 /közönségszolgálat/

a magyar nemzeti bank tájékoztatója /1. rész/

1983. május 2.

hivatalos devizaárfolyamok
érvényben: 1983. május 3-tól

d e v i z a n e m	vételi	közép	eladási
	árf. 100	egységre	ft-ban
angol font	6499,55	6506,06	6512,57
ausztrál dollár	3604,33	3607,94	3611,55
belga frank	85,65	85,74	85,83
dán korona	477,82	478,30	478,78
finn márka	767,21	767,98	768,75
francia frank	567,54	568,11	568,68
hollandi forint	1515,13	1516,65	1518,17
japán yen /1000/	174,86	175,04	175,22
kanadai dollár	3408,30	3411,71	3415,12
kuvaiti dinár	14320,00	14334,33	14348,66
norvég korona	586,03	586,62	587,21
nszk márka	1700,82	1702,52	1704,22
olasz lira /1000/	28,61	28,64	28,67
osztrák schilling	241,82	242,06	242,30
portugál escudo	42,35	42,39	42,43
spanyol peseta	30,45	30,48	30,51
svájci frank	2012,73	2014,74	2016,75
svéd korona	555,40	555,96	556,52
tr. es cl. rubel	2597,40	2600,00	2602,60
usa dollár	4171,41	4175,59	4179,77
/folyt. köv./ er -			
15.57	020583	1258	

sb0057 4 150 mtib1061 /közönségszolgálat/

a magyar nemzeti bank tájékoztatója /2. rész/

az államközi megállapodásokon alapuló hivatalos
árfolyamok változatlanul az 1982. szeptember 21-i
közlésnek megfelelően vannak érvényben.
valuta /bankjegy és csekk/ árfolyamok
érvényben: 1983. május 3-tól

p é n z n e m	vételi	eladási
	árf. 100	egys.
		ft-ban
angol font	6310,88	6701,24
ausztrál dollár	3499,70	3716,18
belga frank	83,17	88,31
dán korona	463,95	492,65
finn márka a/	744,94	791,02
francia frank	551,07	585,15
görög drachma b/	47,42	50,36
hollandi forint	1471,15	1562,15
japán yen /1000/	169,79	180,29
jugoszláv dinár a/	50,67	53,81
kanadai dollár	3309,36	3514,06
kuvaiti dinár	13904,30	14764,36
norvég korona	569,02	604,22
nszk márka	1651,44	1753,60
olasz lira /1000/	27,78	29,50
osztrák schilling	234,80	249,32
portugál escudo	41,12	43,66
spanyol peseta	29,57	31,39
svájci frank	1954,30	2075,18
svéd korona a/	539,28	572,64
usa dollár	4050,32	4300,86

a/ vásárolható legmagasabb bankjegy-cimlet: 100-as
b/ vásárolható legmagasabb bankjegy-cimlet: 500-as

hné/kf/er bam sn

15.57 020583 1368

sb0058 4 150 mtib1062 /közönségszolgálat/

az európai nagyvárosok hőmérséklete

1983. május 2. - az európai nagyvárosok keddre várható maximális hőmérséklete:

párizs	15
london	13
osló	9
stockholm	9
helsinki	14
berlin	14
varsó	13
leningrád	7
moszkva	13
kijev	14
prága	14
bécs	16
róma	20
madrid	19
belgrád	20
bukarest	19
szófia	19
athén	24 fok.

/mti/ kf/kö bam sn
15.58 020583 0512

sb0059 4 150 mtib1063 /közönségszolgálat/

a környező országok időjárása

1983. május 2. - a környező országok határmenti körzeteinek várható időjárása szerda reggelig:

ausztria:

tovább csökken a felhőzet és már csak néhány helyen várható zápor. a hőmérséklet kedden kora délután 14, 19, szerdán hajnalban 3, 8 fok között alakul.

csehszlovákia:

tovább csökken a felhőzet és már csak néhány helyen lesz zápor. a hőmérséklet kedden kora délután 13, 18, szerdán hajnalban 3, 8 fok között alakul.

szovjetunió:

eleinte még több lesz a felhő és eső, zápor várható, később csökken a felhőzet. a hőmérséklet kedden kora délután 14, 18, szerdán hajnalban 4, 9 fok között alakul.

románia:

eleinte borult lesz az ég, eső, zápor várható, majd csökken a felhőzet. a hőmérséklet kedden kora délután 14, 18, szerdán hajnalban 4, 9 fok között alakul.

jugoszlávia:

időnként megnövekszik a felhőzet, de már csak néhány helyen várható zápor. a hőmérséklet kedden kora délután 14, 19, szerdán hajnalban 3, 8 fok között alakul. /mti/

kf/bam/mz sn

16.00 020583 1130

--

sb0060 4 150 mtib1065

használt ruha vagy textilhulladék - a méh és a báv közös üzlete

1983. május 2. - nem kis gond megszabadulni a háztartásokban felhalmozódó használt ruháktól. a bizományiba vinni kockázatos hátha nem ítélik eladhatónak, viszont, rongyként átadni a méh-nek esetleg még kár lenne. ezen segít a fővárosban a méh és a bizományi áruház vállalat új, közös felvevőhelye, amely csütörtökön nyílik meg a kinizsi utcában.

- hétfőn ^{üzlet} a mintegy 150 négyzetméteres (helyiségben) az új kereskedelmi forma bevezetéséről tartott sajtótájékoztatón elmondták: a használt ruhadarabokat először a bizományi áruház vállalat szakképzett becsüsei vizsgálják meg, s ha úgy vélik, hogy a bizományi üzletekben már nem értékesíthető, az ugyanott lévő méh-átvevők kilós áron minden további nélkül felvásárolják. a textilhulladékok eddigi felvásárlási árait ujjal bővítették, éppen, mert a közös üzletben feltehetően több felsőruhát kíván

eladni a lakosság, a könnyű felsőruházati cikkek kilóját 60 forintért, az ugynevezett nehéz felsőruhákat - például télikabátokat - különként 35 forintos áron veszik meg.

az új üzlet létrehozásával a két vállalatnak elsősorban az a célja, hogy a felesleges holmiktól megszabadulni kívánók ne távozzanak dolguk végezetlenül, s a még hasznosítható holmik ne vesszenek kárba. bizományi áruház vállalatnak az is érdeke, hogy üzleteiben minél jobb minőségű használt holmikat kínáljon, a méhtröszt pedig - a hulladékhasznosítási kormányprogram céljainak megfelelően - a textilhulladékok begyűjtött mennyiségét kívánja ezáltal is növelni. a közös üzemeltetésű üzlet forgalmát évi 10 millió forintra tervezik. /mti/

/mti/

os/pá/bam/mz sn

16.23 020583 1673

-.-

sb0061 4 130 mtib1066

az anyanyelvi oktatás gondjai - tanácskozás a népfrontban

1983. május 2. - anyanyelvi kultúránk iránt az utóbbi időben megnövekedett az érdeklődés, ám az eredmények még mindig nem kielégítőek, - állapították meg a budapesti anyanyelvvédő klub hétfői tanácskozásán, ahol a nyelvi oktatás társadalmi és iskolai gondjait vitatták meg. szende aladár főiskolai tanár, a nyelvtudományi intézet munkatársa mindvégig tevékenyen közreműködött az új tantervek nyelvészeti követelményeinek megfogalmazásában, elmondta, az iskolában mind több idő jut a magyar nyelv elemeinek begyakoroltatására, a fogalmi gondolkodás készségének kialakítására, az idő, a bőségesebb óraszám viszont önmagában nem elegendő arra, hogy rossz beidegződések egycsapásra megszűnjenek, s tért hódítsanak a szabatos nyelvi normák, a pedagógusok szerepéről szólva rámutatott: elsősorban rajtuk múlik, mikorra válnak tanítványaik vérévé a helyes, magyaros fordulatok, bonyolítja a helyzetet, hogy a tanárképző főiskolák még a régi módszerek szerint képezik hallgatóikat, így az intézmények falai közül kikerülő növendékek nincsenek kellőképp felkészítve a rájuk váró feladatokra.

a társadalomnak olyan emberekre van szüksége, akik képesek tisztán és világosan kifejezni magukat - folytatta szende aladár, utalva arra a közismert tényre, hogy a demokratizmus kiszélesítésének sokszor éppen ez áll az útjában, a legjobb

gondolatok is elsikkadhatnak, mert kiötlőjük nem mer szólásra jelentkezni, a legjobb javaslatok is kudarcot szenvedhetnek, ha pongyolán, igénytelenül fogalmazunk. tévedés ne essék, - hangsúlyozta az előadó - nem az a baj, hogy az iskola nem nevel szónokokat, de az már nincs rendjén, hogy érettségizett emberek, alapvető kommunikációs gondokkal küzdjenek.

szende aladár szólt a család szerepéről is, s megállapította, hogy a szülők nélkül nem érhetőek el kedvező eredmények az anyanyelv tanulásban, a családi környezet meghatározóan hat a gyerekekre, az otthoni példa eldöntheti a pedagógusok munkájának sorsát, kimenetelét. /mti/

gi/gg/s ag sn
16.33 020583 2051

-.-

sb0062 4 130 mtib1067 /embargó 18-ig/

elutazott a lengyel nagykövet

1983. május 2. - kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára, losonczy páál, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke, lázár györgy, a minisztertanács elnöke és apró antal, az országgyűlés elnöke bucsulátogatáson fogadta tadeusz pietrzakot, a lengyel népköztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét, aki végleg elutazott budapestről. /mti/

k/tr/bc/mz sn

16.39 020583 0447

-.-

sb0063 4 130 mtib1068 /embargó 18 óráig/

nagyköveti bemutatkozó látogatás

1983. május 2. - Lázár György, a minisztertanács elnöke és apró Antal, az országgyűlés elnöke bemutatkozó látogatáson fogadta ma Lie-t, a kínai népköztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét. /mti/

tr/bc/mz sn

16.40 020583 0270

--

sb0064 4 160 mtib1070

képregény-konferencia nyiregyházán

1983. május 2. - a képregényekről kezdődött hétfőn kétnapos eszmecsere nyiregyházán a debreceni akadémiai bizottság közművelődési és művelődéskutatói munkabizottsága, valamint a művelődéskutató intézet rendezésében. a képregény-konferencián szerkesztők, grafikusok, könyvtárosok és népművelők vesznek részt. az első tanácskozási napon a többi között elmondták, hogy a művelődéskutató intézetben tudományos igényű feldolgozó munkát végeznek azzal a céllal, hogy meghatározzák a képregény műfajának helyét és szerepét a közművelődésben. bár a képregényt sokan csupán a sekélyes szórakozás eszközének tekintik, az elmúlt esztendő tapasztalatai azt bizonyítják, hogy van lehetőség az irodalmi alkotások igényes grafikai feldolgozására a képregény műfajában. a jó képregény hasznos szerepet tölthet be az irodalom terjesztésében és az esztétikai nevelésben. beszámoltak arról, hogy a Vuk és a vizipók után újabb rajzfilmek hőseivel ismerkedhetnek meg képregény formájában is a fiatal olvasók. a Pannónia filmstudio alkotó közösségének munkáiból a közeli hetekben megjelenik a Ludas Matyi képregény változata és egy sci-fi történet „az idő urai címmel.

a tanácskozás alkalmából nyiregyházán a megyei művelődési központ galériájában kiállítást nyitottak, amely betekintést enged a hazai képregénykészítő műhelyek munkájába, és dokumentálja a magyar képregények külföldi fogadtatását is. /mti/

kal/st/mz olt

17.49 020583 1461

--

sb0065 4 180 mtib1071 /közönségszolgálat/

időjárásjelentés

1983. május 2. - előrejelzés kedd estig:

változó felhőzet, záporokkal

időnként erősen megnövekszik a felhőzet, és elszórtan záporok is várhatók. az északnyugati szél főleg keleten erősödik meg. a hőmérséklet délután általában 14 és 19 fok között alakul. /mti/

s olt

18.15 020583 0330

--

sb0066 4 180 mtib1075

belpolitikai hireink tartalomjegyzéke /1. rész/

1983. május 2.

sb0001 építőtáborok másként /1. rész/

sb0002 építőtáborok másként /2. rész/

sb0003 vámszabályok - 1983

sb0004 szófia napok budapest

sb0005 korszerűbb bölcsődék kőbányán

sb0006 új műszer az atomki-ból

sb0007 iskolázzák az oltványokat

sb0008 vadkacsatelepek

sb0009 házilag rekonstrukció

sb0010 megduplázott borsodi víz

sb0011 ultrahangos rágsálóriasztó

sb0012 munkában a balatoni kotróhajók

sb0013 kulturális programok

sb0014 entz Béla könyve: változó Balaton

sb0015 miről ír az ipari forma?

sb0016 a szerkesztőségek figyelmébe! /1. rész/

sb0017 a szerkesztőségek figyelmébe! /2. rész/

sb0018 levonták az állami zászlót

sb0019 hazaérkezett a magyar ipu küldöttség

sb0020 méhes Lajos Svédországba utazott

sb0021 kormánydelegáció utazott Genf-be

sb0022 új tv-adó győrtött

sb0023 közlekedési balesetek /1.rész/
 sb0024 közlekedési balesetek /2.rész/
 sb0025 szolgáltató iroda a magánépítkezőknek
 sb0026 kirándulóhajó a tiszán
 sb0027 régi tanácsházából könyvtár
 sb0028 az oszo elnökének látogatása
 sb0029 aranyat érő esők
 sb0030 időjárásjelentés /1. rész/
 sb0031 időjárásjelentés /2. rész/
 sb0032 a mém közleménye
 sb0033 sajtótájékoztató a béke és ...
 sb0034 ndk-beli vöröskeresztes ...
 sb0035 a fővinform jelenté
 sb0036 magyar oktatófilmek külföldön
 sb0037 hétszáz éves bódvaszilas
 sb0038 tűz a belvárosban
 sb0039 mini centrum oroszlányban
 sb0040 új akna épül a mecseki ...
 /folyt.köv./ gw/mz

20.57 020583 1469

..

sb0067 4 180 mtib1076

belpolitikai hireink tartalomjegyzéke /2. rész/

sb0041 centrum áruház hajdunánáson
 sb0042 együttműködés a pécsi és a ...
 sb0043 megnyiták az üdülőtanyák
 sb0044 műszaki hónap csongrádban
 sb0045 selyemszaküzlet a bécsi uton
 sb0046 nemzetközi orvostechnikai ...
 sb0047 a székesfehérvári tanács ülése
 sb0048 magyar-svéd zenei ...
 sb0049 osztályülések az akadémián /1. rész/
 sb0050 osztályülések az akadémián /2. rész/
 sb0051 osztályülések az akadémián /3. rész/
 sb0052 osztályülések az akadémián /4. rész/
 sb0053 osztályülések az akadémián /5. rész/
 sb0054 kép-, ékszer- és ...
 sb0055 terráriumi állatok tartása
 sb0056 a mmb tájékoztatója /1. rész/
 sb0057 a mmb tájékoztatója /2. rész/
 sb0058 az európai nagyvárosok hőmérséklete
 sb0059 a környező országok időjárása
 sb0060 használt ruha vagy ...

N

sb0061 az anyanyelvi oktatás gondjai
 sb0062 elutazott a lengyel nagykövet
 sb0063 nagyköveti bemutatkozó ...
 sb0064 képregény-konferencia
 sb0065 időjárásjelentés
 sb0066 tartalomjegyzék /1.rész/
 sb0067 tartalomjegyzék /2.rész/

készült az mti belpolitikai főszerkesztőségében
 főszerkesztő: Kovács György
 szerkesztették: Izsák Erika
 Sebestyén Tibor
 Oltványi Ottó

- v é g e -

/mti/

s olt
 20.58 020583 1297

4

..

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.008/1X

Belföldi hírek

budapest, 1983. május 03.

bel

k e d d

sb0001 4 160 mtib1001

végéhez közeledik a tanév - érettségi vizsgák, utolsó tanítási nap

1983. május 3. - végéhez közeledik a tanév az általános és a középiskolákban, a nemzetiségi gimnáziumokban május 12-én, a többi középiskola iv., valamint az egészségügyi szakiskolák iii. osztályos tanulói számára május 13-án, a szakmunkásképző intézetek utolsó évfolyamain május 27-én tartják az utolsó órákat.

az érettségi - érettségi képesítő - írásbeli vizsgák a nemzetiségi gimnáziumokban május 13-án, a gimnáziumok és a szakközépiskolák nappali tagozatán május 16-án, a középiskolák esti és levelező tagozatán május 30-án kezdődnek. a közös írásbeli érettségi-felvételi vizsgákon május 23-tól adnak számot tudásukról a diákok. a szakmunkásképző iskolákban június 16-tól kezdve tartják a szakmunkásvizsgákat, a gép- és gyorsíró iskolákban június 21-27. között vizsgáznak a végzős tanulók.

a nappali tagozatos alsófoku oktatási intézmények diákjai, a középiskolák i-iii. osztályosai számára, továbbá a gép- és gyorsíró iskolákban és az egészségügyi szakiskolák i-ii. osztályaiban június 17-én, a szakmunkásképzőkben június 10-én lesz az utolsó tanítási nap. az évzáró ünnepekre, a bizonyítványosztásra az utolsó tanítási napot követő héten - az igazgató által kijelölt napon - kerül sor. /mti/

na/pá/s ag olt

00.10 030583 1312

.-.